

Потврда на актуарот

1) Назив на Друштво: Акционерско друштво за осигурување и реосигурување МАКЕДОНИЈА
Скопје - Виена Иншуренс Груп
Адреса: 11 Октомври бр.25
Телефон: 02/3115-188
Веб-адреса: www.insumak.mk
Период за којшто се известува: 01.01-31.12.2020

Име и презиме на актуарот: Јасминка Илиева
Телефон: 02/3250-766
Е-маил : jasminka.ilieva@insumak.mk

Име и презиме на актуарот: Гордана Миноска
Телефон: 02/3250-581
Е-маил : gordana.minoska@insumak.mk

2) Потврдата се изготвува во однос на следните класи на осигурување:

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

3) Информации и податоци кои ги користи актуарот:

При пресметка на техничките резерви се користени податоци добиени од MBA Oracle база на податоци која е изработена и одржувана од Секторот за информатичка технологија во Осигурување Македонија и SAP- софтвер, каде Друштвото изврши миграција на евиденцијата на главната книга во тек на 2019 година, по насоки на групацијата.

За тековните проценки на резервите во 2020, податоците за премија и штети се користат од MBA, а делот за останатите финансиски категории - приходи и трошоци се добиваат од новиот систем. Со меѓусебно поврзаните системи на прием во осигурување и штети од MBA базата, надополнети со евиденцијата во SAP , се обезбедува реална слика за целокупното работење.

Веродостојноста на податоците кои се користат при проценка на техничките резерви се потврдува преку споредба на податоци од:

- детална листа на податоци за полиси и штети доставена од ИТ Секторот,
- системски извештаи во Финансиските апликации,
- финансиските извештаи на Друштвото,
- контрола на податоците за поодделни полиси и штети директно во базата на податоци.

Со направената проверка е утврдено дека податоците добиени од базата на податоци се усогласени со податоците прикажани во финансиските извештаи на Осигурување Македонија.

За пресметка на Маргината на солвентност се користени податоци добиени од базата на податоци и финансиските извештаи добиени од Сектор за финансии и истите взаемно се проверуваат за усогласеност на износите кои се користат при пресметката.

4) Валута

Конверзијата на валутата во денарска противвредност се врши според средниот курс на еврото на Народна банка на Р.Македонија на денот на пресметката, доколку курсот не е дефиниран со договор.

5) Тарифи на премии

Во тековната година Друштвото има воведено нови тарифи или има направено измена во постојните тарифи на премии.

☒ а) Да б) Не

-Во тек на првиот квартал од годината, Друштвото направи измени и дополнувања во Класа 3 - Осигурување на моторни возила (каска) во следните тарифи: тарифата на премии за каска осигурување на моторни и шински возила, тарифата на премии за каска осигурување на патнички моторни возила и тарифата на премии за комбинирано осигурување на семејствата во врска со воведување на доплаток на премијата за каска осигурување на возила од марка BMW.

При редовните анализи на каска портфелот на различни ниво на сегментација од страна на Секторот за прием во осигурување, утврдено е значително влошување на техничкиот резултат во групата на возила од марка BMW.

Врз основ на анализата, предложени се мерки за подобрување на техничкиот резултат со воведување на доплаток на премијата за осигурување од 100% за овој тип на возила, со што се очекува да се покрие варијабилноста на резултатот.

- Во тек на последниот квартал од годината направени се измени и дополнувања на тарифите во делот на класа 13 - Општа одговорност и тоа тарифите за производот осигурување од општа одговорност и осигурување од одговорност на адвокати.

Промената на тарифите е поттикната од потребата овие продукти да се направат посоодветни за продажба.

Тригер за промена на тарифите е истражувањето на матичната компанија во тек на 2019/2020 година, каде преку состаноци и работилници за истражување на Условите и Тарифите на премии од одговорност кои се користат во рамките на групацијата и специфичностите од секоја законска регулатива, се добија нови погледи за предефинирање на истите со цел полесно вмрежување на нашиот осигурителен пазар.

Во таа насока, Секторот за Прием во осигурување ги разгледа Условите и Тарифите кои се применуваат во рамките на ВИГ групацијата, посебно во земјите од Балканот, поради сличните карактеристики на понудата за осигурување и како модел за тарифата на општа одговорност е избрана Тарифата на премии на Виенер Осигурување од Хрватска, која има слична структура на постоечката тарифа на Друштвото. Постоечката тарифа на Друштвото се заснова на определени параметри, кои не соодветствуваат на актуелните барања на осигурителниот пазар.

Тарифата за ова осигурување од одговорност е дефинирана врз основа на неколку параметри: изворот на опасност врз основа на дејноста на осигуреникот во согласност со Националната класификација на дејности, годишниот износ на вкупниот приход, големината на фирмата (според висината на вкупниот приход), висината на покритието (сума на осигурување), учеството во штета (франшиза), како и некои други основи дополнително дефинирани во тарифата.

Во оваа тарифа се дефинирани премиски стапки, минимални премии и фиксни износи на премии за основна сума на осигурување од 25.000 евра по штетен настан. За секоја помала/поголема сума има корективни фактори кои соодветствуваат на изложеноста на ризикот.

Како избор на осигуреникот му се понудени одговорност од производ и одговорност од загадување на околината со соодветен доплаток .

Промената во тарифата за одговорност на адвокати генерално е произлезена од потребата оваа тарифа да се издвои како посебна тарифа во тарифниот систем за осигурување одговорност. Новата тарифа е направена на базата на премии од постоечката, дефинирана во согласност со барањата за делот осигурување во Законот за адвокатура и е прилагодена на барањата на осигурителниот пазар.

Премијата во тарифата е определена во фиксен износ врз основ на начинот на извршување на дејноста - индивидуално лице или адвокатско друштво, суми на осигурување и бројот на адвокати.

Структурата на тарифата ги следи минималните барања за сума на осигурување согласно Законот на адвокатура 10,000 евра за адвокат и 50,000 евра за адвокатско друштво. Дополнително, осигурениците може да изберат и осигурување на повисока сума од минималната за кој износ кај индивидуалните адвокати е понудена фиксна премија, а за адвокатски друштва премијата се корегира со соодветен коефициент на корекција на основната премија која е дефинирана за покрите од 50,000 евра. Внесени се и опции за франшизи и соодветни попусти на нив, кои и до сега се користат во некои тарифи за одговорност за други професии.

За тарифите кои се предмет на промена направена е споредба со нивото на премија на неколку постоечки полиси за кои имаме информација за сите параметри потребни за новата пресметка и добиено е слично ниво. Производите и досега се профитабилни, со годишен коефициент на штети под 30%, така да не се очекува промена во нивната очекувана профитабилност.

После стекнување на определено искуство, ќе се анализира адекватноста на премијата и истата ќе се корегира, во зависност од остварениот резултат, пазарните услови, понудата и побарувачката на овие производи.

Согласно природата на ризиците, распределбата на статистиките по овие производи се во класа 13 и соодветните поткласи.

Тарифата за одговорност е внесена во структурата на веќе постоечката тарифа од општа одговорност, а тарифата за адвокати ќе биде внесена во структурата на веќе постоечката тарифа за професионална одговорност на Друштвото.

Техничката премија за овие тарифи е 65%, соодветно на класата во која се групирани.

Техничките резерви по однос на тарифите ќе се проценуваат согласно процедурите и праксата на Друштвото и согласно правилата на актуарската теорија и пракса, со цел обезбедување на трајно исполнување на сите обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување.

- На крајот на 2020 направена е промена на тарифите на премии за осигурување лица од последици на несреќен случај (незгода) и тарифата на премии за комбинирано осигурување на семејствата кои генерално се однесуваат на исклучување на ризикот смрт како последица на болест од соодветните тарифи.

Друштвото ги прилагоди своите услови и тарифи за осигурување лица од незгода во согласност со соодветното барање на Агенцијата за супервизија на осигурувањето за исклучување на овој ризик од портфолиото на друштвата за неживотно осигурување.

Дополнително, во тарифите се исклучени и одредени тарифни групи кои не се користат подолго време во праксата на работењето на Друштвото и тоа Колективно комбинирано осигурување на пензионери и Дополнително осигурување на раководители (менаџери), тарифи креирани по потреба за определени клиенти.

Исто така во тарифите ажурирани се табелите за распоред на занимања по класи на опасност и распоред на гранките на дејности по класа на опасност за колективно осигурување на работници

од последици на несреќен случај во согласност со националната класификација на дејности и занимања.

Воведувањето на измените во тарифите наведени погоре се усогласени со начелата и правилата на актуарската струка и осигурувањето.

6) Технички резерви

Податоците за бруто техничките резерви и техничките резерви – дел од реосигурување и/или соосигурување од соодветните статистички обрасци, кои се составен дел на Правилникот за статистички осигурителни стандарди, се пресметани во согласност со Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарските стандарди и друштвото за осигурување може да одговори на сите свои обврски од осигурувањето.

☒ а) Да б) Не

Методите за пресметка на сите типови резерви се исти со методите опишани во претходната актуарска потврда.

☒ а) Да б) Не

6.1. Резерви за преносни премии

Во портфолиото на друштвото за осигурување се вклучени:

① договори за осигурување кај коишто ризикот е рамномерно распределен за времетраењето на договорот,

② договори за осигурување кај коишто ризикот линеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот,

3) договори за осигурување кај коишто ризикот нелинеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот.

Притоа:

- при пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 1) е користен методот про рата темпорис опишан во Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

☒ а) Да б) Не

- бројот на договори од точка 2) изнесува 22.

При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 2) е користен методот од точка 1/1.2/2) од Прилогот кон правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да ☒ б) Не

Во овој вид на договори се опфатени договорите кои ги покриваат ризиците градба и монтажа на објекти и осигурување од одговорност на изведувачите на градба и монтажа.

Преносната премија за овие договори, се пресметува со методот про-рата темпорис бидејќи нема информација за висината на осигурителното покритие во определен период на осигурувањето.

- бројот на договори од точка 3) изнесува _____.

При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 3) е користен методот _____.

Преносната премија дел во реосигурување се пресметува согласно методот про-рата темпорис, со соодветна примена на спецификациите (процент пласиран во реосигурување, основа за

пресметка на премија и сл.) кои ги повлекува секој договор за реосигурување за кој постојат активни полиси на 31.12.2020.

Износот на резерви за преносни премии по основ неживотно осигурување со 31.12.2020 е:

Класа на осигурување		Бруто резерви за преносни премии	Резерва за преносни премии во реосигурување
незгода	1	35,500,740	0
здравствено	2	190,148	
каска моторни возила	3	31,178,753	0
каска пловни објекти	6	4,600	0
карго	7	1,786,855	50,656
имот од пожар и др.опасности	8	33,543,746	6,064,909
имот останато	9	61,322,352	4,402,272
АО (вкупно)	10	119,490,744	0
одговорност пловни објекти	12	82,938	0
општа одговорност	13	16,798,310	7,015,952
гаранции	15	1,479	0
финансиски загуби	16	4,945,693	260,141
туристичка помош	18	1,097,703	0
Вкупно		305,944,061	17,793,930

Заклучно со 31.12.2020 година нема активни договори за активно реосигурување.

6.1.1. Дополнителна резерва за неистечени ризици

Дополнителната резерва за неистечени ризици е проценета во согласност со законските прописи, Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви и актуарската методологија и пракса.

Друштвото направи проценка на резервата за неистечени ризици на 31.12.2020 година согласно точка 1.3 од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

При анализата за адекватност на обврските на портфолиото на ниво на класа за осигурување, направена е проценка за очекуваните штети и очекуваните трошоци, врз основа на искуството од последните пет календарски години.

Трошоците се распределени по класите врз основа на припадност каде што е тоа можно и пропорционална распределба по бруто полисирана премија или бруто исплатени штети во зависност на видот на трошоците. Трошоците се дистрибуирани по класи со консултација на Секторот за финансии. Класите 8 и 9 се анализирани заедно, поради поедноставна распределба на користените податоци.

Во проценката на очекуваните трошоци се анализираат трошоци класифицирани како административни и останати трошоци. Во проценката на очекуваните трошоци не се вклучени трошоците за склучување и останатите приходи кои се однесуваат на веќе изминатиот период на осигурување. Во проценката за класа 10 се земаат дел од приходите поврзани директно со оваа класа, поради евидентиран конзистентен приход по тој основ во сите години на анализа. Одложените трошоци за стекнување се распределени по класа на осигурување врз основа на распределбата на провизијата и како такви се вклучени во проценката.

Очекуваните коефициенти на трошоци и штети се избрани согласно показателите во последните две-три години. Анализата на портфолијата е направена за повеќе години, но изборот на очекуваните коефициенти главно е сведена на последните три години, заради примена на пореални очекувања на паричните текови по класа на осигурување.

Очекуваните трошоци, заедно со одложените трошоци за стекнување и очекуваните штети по класи на осигурување за активните полиси не го надминуваат износот на преносната премија со 31.12.2020, освен кај класа 3 – Каско осигурување на моторни возила, последователно на претходните години, како и првпат воведена ваква резерва за класа 1- Осигурување незгода. Позначителна разлика во однос на проценката од претходната година е што со 31.12.2020, Друштвото ја има спроведено промената на евиденцијата на провизијата на полисирана основа во согласност со барањата на тековната регулатива, со ефект на повисоки одложени аквизициски трошоци кои треба да се покријат од преносната премија.

Врз основа на резултатите од анализата, има потреба за издвојување на резерва за неистечени ризици во износ од 2,032,956 денари во каско и 669,465 во незгода. Коефициентите на очекувани трошоци се генерално намалени во однос на претходната година, поради забележано подобрување во последната година. Кај коефициентот на очекувани штети, генерално се задржани очекувањата кај класите од претходната година, со исклучок на класа 10, каде очекуваниот коефициент на штета е на пониско ниво бидејќи веќе последните три години се задржува на стабилно ниво.

6.1.2. Одложени трошоци за стекнување

Друштвото во финансиските извештаи со крајот на 2020 година го промени начинот на признавање, последователно мерење и обелоденување на трошоците за стекнување и одложените трошоци за стекнување. Согласно измените Друштвото ги евидентира трошоците за стекнување - провизија на основ на полисирана премија и врши нивно одлагање конзистентно на тој основ. Друштвото ги одложува трошоците за провизија пропорционално на незаработениот дел од полисираната премија.

Со цел да не се евидентира двојно трошокот за провизија произлезен од креирањето на резервата за ненаплатени побарувања по премија, Друштвото врши и резервирање на трошокот за провизија содржан во резервата за ненаплатени побарувања.

Пресметката на одложените трошоци за стекнување се врши на квартално ниво со годишен опфат на соодветните податоци потребни за пресметката.

Од трошоците за стекнување на договорите за осигурување во Друштвото покрај провизиите се одлагаат и бруто плати за продажна мрежа и трошоци кои се поврзани со обработка на понуди и издавање на полиси, меѓу кои трошоци за бруто плата на секторот за прием во осигурување, вклучително и центарот за поддршка на агенти, трошоци за печатење полиси, обрасци и други документи.

Пресметката на одложените трошоци за стекнување за делот за провизија, се врши на ниво на полиса, сразмерно на незаработениот дел од полисираната премија. Во конечната пресметка износите се агрегираат на ниво на класа по припадност на полисата.

Делот на трошоци кои се поврзани со обработка на понуди и издавање на полиси кој се одлага и не може да се распредели на ниво на полиса, се пресметува пропорционално на резервата за преносна премија на вкупно и истиот се распределува по класи, во согласност со распределбата по класи на одложените трошоци за стекнување за делот за провизија.

За овие трошоци, во текот на 2021 година ќе се направи анализа и прилагодување со цел Друштвото целосно да се усогласи со измените во правилниците и подзаконските акти, кои

произлегуваат од Законот за супервизија на осигурување објавени во Службен весник бр.170 на 16.08.2019 година во однос на трошоците за стекнување.

6.2. Резерви за бонуси и попусти

Резервите за бонуси и попусти се составен дел на математичката резерва

а) Да ☒ Не

Резервата за бонуси и попусти за неживотно осигурување во однос на одделни ризици од класата 01 - Осигурување од незгода, се издвојува согласно одредбите од условите за осигурување, врз основа на податоците за заработена премија по соодветните ризици кои се користат при пресметка на надоместокот. Времетраењето на полисите по овој вид осигурување секогаш изнесува една година.

Резерва за бонуси и попусти за овој период е издвоена за клиенти за кои во периодот на разгледување постојат договори со клаузула за право за враќање на дел од премијата. Износот на оваа резерва е издвоен врз основа на параметри дефинирани во договорите.

Износот на резервата во класа 3 и 8 е негативен, заради реализирање на малус во еден од договорите со клиентите.

Износот на резервата со 31.12.2020 е:

Класа на осигурување		Бруто резерва за бонуси
незгода	1	5,492,909
каско моторни возила	3	-129,963
имот од пожар и др.опасности	8	563,100
имот останато	9	-2,999,142
општа одговорност	13	102,042
Вкупно		3,028,945

6.3. Резерви за штети

Бруто резерви за настанати штети

Класа	Опис	ИБНР 2019	ИБНР 2020	Движење	РБНС 2019	РБНС 2020	Движење	Резерва 2019	Резерва 2020	Движење
01	незгода	16,347	15,615	-732	4,949	5,804	855	21,296	21,419	123
03	каско	2,572	4,144	1,572	7,807	5,542	-2,265	10,379	9,686	-693
07	транспорт	231	440	209	565	565	0	796	1,005	209
89	имот	17,322	21,698	4,376	82,334	144,786	62,452	99,656	166,484	66,828
10	АО(вкупно)	96,368	91,954	-4,414	70,592	57,703	-12,889	166,960	149,657	-17,303
1001	АО	75,800	73,277	-2,523	47,515	47,393	-122	123,315	120,670	-2,645
1002	ЗК	19,710	17,848	-1,862	20,980	9,244	-11,736	40,690	27,092	-13,598
1003	Гранично	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1005	ЦМР	858	829	-29	2,097	1,066	-1,031	2,955	1,895	-1,060
13	Одговорност	682	1,323	641	1,520	534	-986	2,202	1,857	-345
15	Гаранции	0	0	0	706	0	-706	706	0	-706
16	Финансиски загуби	0	0	0	177	0	-177	177	0	-177
18	Патничко	942	771	-171	1,076	705	-371	2,018	1,476	-542
Вкупно		134,465	135,944	1,479	169,725	215,639	45,914	304,190	351,583	47,393

Резерви на настанати штети - дел во реосигурување

Класа	Опис	ИБНР 2019	ИБНР 2020	Движење	РБНС 2019	РБНС 2020	Движење	Резерва 2019	Резерва 2020	Движење
01	незгода	336	89	-247	375	292	-83	711	381	-330
07	транспорт			0	565	565	0	565	565	0
89	имот			0	47,185	110,136	62,951	47,185	110,136	62,951
10	АО(вкупно)	46,938	45,113	-1,825	25,310	21,981	-3,329	72,248	67,094	-5,154
1001	АО	37,359	36,458	-901	17,479	18,040	561	54,838	54,498	-340
1002	ЗК	9,579	8,655	-924	7,831	3,941	-3,890	17,410	12,596	-4,814
1003	Гранично			0			0	0	0	0
1005	ЦМР			0			0	0	0	0
16	Финансиски загуби				177	0	-177	177	0	-177
Вкупно		47,274	45,202	-2,072	73,612	132,974	59,362	120,886	178,176	57,290

Нето резерви за настанати штети

Класа	Опис	ИБНР 2019	ИБНР 2020	Движење	РБНС 2019	РБНС 2020	Движење	Резерва 2019	Резерва 2020	Движење
01	незгода	16,011	15,526	-485	4,574	5,512	938	20,585	21,038	453
03	каско	2,572	4,144	1,572	7,807	5,542	-2,265	10,379	9,686	-693
07	транспорт	231	440	209	0	0	0	231	440	209
89	имот	17,322	21,698	4,376	35,149	34,650	-499	52,471	56,348	3,877
10	АО(вкупно)	49,430	46,841	-2,589	45,282	35,722	-9,560	94,712	82,563	-12,149
1001	АО	38,441	36,819	-1,622	30,036	29,353	-683	68,477	66,172	-2,305
1002	ЗК	10,131	9,193	-938	13,149	5,303	-7,846	23,280	14,496	-8,784
1003	Гранично	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1005	ЦМР	858	829	-29	2,097	1,066	-1,031	2,955	1,895	-1,060
13	Одговорност	682	1,323	641	1,520	534	-986	2,202	1,857	-345
15	Гаранции	0	0	0	706	0	-706	706	0	-706
16	Финансиски загуби	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Патничко	942	771	-171	1,076	705	-371	2,018	1,476	-542
Вкупно		87,191	90,742	3,551	96,113	82,665	-13,448	183,304	173,407	-9,897

Погоре во табелите се прикажани резервите за настанати, пријавени и непријавени штети со крај на 2020 година, бруто, дел од реосигурување и нето и споредба на нивните износи со крајот на претходната година. Прикажаните износи се во илјади денари. Промените во соодветните класи се предмет на анализа во понатамошниот дел на извештајот, РанОф анализата и во делот на годишниот коефициент на штети.

6.3.1. Резерви за настанати и пријавени штети

Резервите за настанати и пријавени штети се проценети во согласност со интерните правила на друштвото за осигурување во врска со штетите, Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и Правилникот за минималната содржина на евиденцијата и начинот на пријава, резервација и ликвидација на штети од страна на друштвата за осигурување.

а) Да

б) Не

Резервите за настанати, пријавени штети се проценуваат во Сектор штети врз основа на соодветна документација и релевантни показатели кои имаат влијание на проценката на штетата.

Со крајот на годината направена е проценка на почетната резервација од овластениот актуар на штетите за 2021 година во согласност со припадноста на истите на определена класа/поткласа. Истата е проценета врз основа на просечната ликвидирани штета пресметана од бруто исплатените штети во последните три години, со вклучени директни трошоци поврзани со штети и бројот на штети кои се разгледувани во периодот (конечно ликвидирани, делумно ликвидирани и одбиени).

Анализата е направена генерално на класи на осигурување. Кај некои класи, кај кои постои значителна разлика во висината на штетите и разлика во покриените ризици по одредени сегменти, податоците се распределуваат на пониско ниво.

Пример во класа 1, одделно се разгледуваат ризиците менаџерско осигурување, смрт од незгода и смрт од болест (овој ризик е оставен во табелата за почетна резервација до завршување на полисите кои имаат покритее за тој ризик) , во Каско одделно се разгледува осигурување на стакло, во однос на осигурувањето транспорт, одделно се разгледува осигурувањето меѓународен и домашен транспорт од класа 7 и одговорност на превозникот од класа 10. Од имотните осигурувања одделно се издвоени резервите за штети од домаќинско, прекин во работа, имот на електростопански претпријатија.

Во согласност со барањето на Правилникот за минимални барања за прием, обработка, резервација и исплата на барање за надомест на штета и/или осигурен износ во функција на подобра заштита на правата на осигурениците врз основа на забележан негативен РанОф резултат на резервата на штети најмалку два пати во последните пет години, направена е дополнителна РанОф анализа на почетната резерва за класите 1- незгода, 2- здравствено, 13-одговорност, 15-гаранции, 16- финансиски загуби и поткласа 3К-1002. Од анализата е заклучено дека почетната резерва не влијаела значително на постигнатиот резултат во класите и дека истата доста брзо се променува во базата на податоци.

Почетните резервации за 2021 година генерално се зголемени во споредба со минатата година бидејќи оваа година во проценката не се исклучени големи штети кои значително влијаат на просекот. Со тоа се задржува повисоко ниво на резерва во периодот на чекање на дополнителна документација за промена на почетната резервација, доколку има потреба од тоа.

Износите на почетните резервации на начин на кои се пресметани се прикажуваат во табела за почетни резервации по соодветни параметри и заедно со анализата на овластениот актуар се доставуваат до Сектор штети за забелешки и примена, до Управен одбор за усвојување и до Сектор за ИТ за имплементација во базата на податоци.

Резервите за настанати, пријавени штети дел во реосигурување се однесуваат на штети врз основ на QS договорите за класите 01 и 10 – дел АО, Гранично и 3К, Сурплус договорот за класа 08,09,13 и 16, штети врз основа на факултативен договор. Резервите се пресметани согласно процентот кој се пласира во реосигурување.

6.3.1.1. Рентни штети

За договорите за неживотно осигурување кај кои надоместоците се исплаќаат во облик на рента, резервите за настанати и пријавени штети се пресметуваат со:

- методот на Дисконтирање на обврски по основ на рента - доживотна и привремена рента
- користени се Македонски демографски таблици на смртност од период 1980-82
- каматна стапка 3,5%.

Заклучно со 31.12.2020, има резервирано 10 ренти, 9 во класа 10- АО и 1 во класа 10-3К во износ од 7,306,038 кој е дел од резервата за настанати, пријавени штети.

Во текот на годината има затворено две ренти. Една е рентата која се резервираше по Словачки таблици на смртност од 2011 година и камата од 2.5%. Истата е ликвидирана со капитализација по барање на кореспондентот. Втората рента е затворена поради смрт на корисникот на рентата.

Кај една рента, по барање на корисникот направено е зголемување на износот на месечната рента за 5% во согласност со неговите карактеристики.

Три од резервираните ренти се резервирани до лимитот на обврската и за истите во тек се вештачења, судски процеси и останати постапки за нивно затворање.

Главни причини за исплата на рентите се изгубена заработувачка и изгубена поддршка.

Процесирањето на рентите од аспект на фреквенцијата на плаќање, износот на плаќање, лимит на обврската и целокупната дописка со клиентите и корисниците на рента се врши во Сектор штети.

6.3.2. Резерви за настанати, но непријавени штети

При проценка на резервата за настанати, непријавени штети се користени повеќе методи, кои во својата основа го користат методот на триангулација.

Триангулациите се направени за следните групи на ризици: Незгода (цела класа 01), Каско (цела класа 03), Транспорт (како група од класа 07 и поткласа 1005), Имот (како група од класа 08 без поткласа 080105, класа 09 без поткласа 090105), Домаќинство (кое е издвоено од класа 08 и 09 како посебна група), Автоодговорност (поткласа 1001), Зелена карта (поткласа 1002), Патничко осигурување (цела класа 18) и Одговорност (цела класа 13).

За класите Гаранции и Финансиски загуби не е издвоена оваа резерва бидејќи станува збор за мал и стабилен портфел.

Триангулациите се изработени за период од 01.01.2006 до 31.12.2020 за автомобилска одговорност и за период 01.01.2011-31.12.2020 за останатите класи со краткорочен развој на штетите.

Повторно отворените штети, кои се регистрираат како развој на постојните штети, се вклучени во износот на настанатите пријавени штети, но не се вклучени во триангулациите со број на пријавени штети.

Износите на директните трошоци кои не се распределени по штета не се внесени во развојот на ликвидираните штети. Износот на овие трошоци за штети е незначителен дел од вкупно ликвидираните штети годишно, и истиот не претставува опасност за потценување на резервата.

Користени се методите триангулација на штета со ликвидирани штети, настанати штети, просечен износ на настанати штети и метод на очекуван коефициент на штети по година на настан. Врз основа на анализата на секоја група ризици одделно, избрани се проценки на резервата од методот кој се смета најсоодветен за таа група. За повеќето групи ризици, избран е методот каде триангулациите се направени врз база на настанати штети, освен за групите Зелена карта, Транспорт и Патничко. За овие три групи на ризици, поради позначително отстапување од претпоставката за рамномерност на настанувањето на штетите, како дел од крајниот износ на штети, се користи методот на очекуван коефициент на штета по година на настан следејќи го резултатот и од РанОф анализата. Очекуваните коефициенти на штета по години на настан се определени врз основа на анализата на развојниот триаголник од настанати штети за тие групи на ризици и во консултација со Секторот за прием во осигурување и Сектор штети.

Во проценката на резервата за АО, исклучени се осум штетни настани со износ над 6 мил. денари, по два со година на настан 2008, 2014 и 2018 и по еден со година на настан во 2012 и 2017, кои значително влијаат на коефициентите на развој и претпоставките за рамномерен развој на штетите по година на настан. Врз основа на анализата на износите на исклучените штети и нивното појавување, одделно е издвоен и износ на резерва за големи штети во последните две години на настан врз база на актуарска експертска проценка.

Во однос на проценката на резервата за ЗК, споредено со крајот на претходната година, очекуваните коефициенти на штета за година на настан во постарите години се намалени спрема показателите за тековниот развој на настанатите штети за овие години, освен во 2014 каде коефициентот е зголемен како очекуван износ за промена во однос на еден штетен настан во судска постапка. Очекуваниот коефициент на штета за последните три години е дефиниран на 32%, врз база на искуството, очекувањата за развој на штетите и определена маргина за неповолни отстапувања. Во оваа поткласа има позначително ослободување во резервата за настанати, пријавени штети за штети, кое генерално произлегува од неколку штети - една штета со година на настан 2014 во износ од 4.5 мил. денари, една затворена капитализирана рента со година на настан во 1989 во износ од 1.6 мил. денари и една штета од 2011 година на настан со резерва 1.5 мил денари, затворена по доставена документација на кореспондентот. Овие штети биле соодветно резервирани без негативно влијание на РанОф резултатот во класата. На износот на резервата во последната година на настан влијае и намалувањето на изложеноста на портфолиото, како последица на пандемијата од COVID 19.

Во однос на проценката на резервата за Патничко, очекуваниот коефициент на штети за година на настан 2020, соодветно на досегашниот развој на штетите и очекуваните движења за оваа година е избран на ниво на 2016 и 2017 година, како показател каде Друштвото евидентира неповолен развој на штети во ова портфолио. Во текот на годината во РанОф резултатот на оваа класа значително влијае една штета, настаната на крај на 2019 година, пријавена во 2020 година по која Друштвото има ликвидирани износ од 1.6 мил. денари, блиску до лимитот на покритие. Влијанието на оваа штета не е земено во обзир при анализа на нивото на резервата земајќи го во предвид намалувањето на изложеноста на портфолиото, како резултат на рестриктивните мерки за патување во врска со пандемијата од COVID 19.

Во однос на проценката на резервата за Транспорт, определени се коефициенти на развој се исти со претходната година, со намалување на очекуваниот коефициент на штета за 2019 година на настан како ефект на развојот на портфолиото во последната година и краткорочната природа на развој на штетите. Изборот на последниот очекуван коефициент на штета е направен врз основ на показателите на досегашен развој, со цел нивото на резервата да се одржи на ниво кое покажува позитивен РанОф резултат.

Во проценките каде се користат развојни триаголници, при развојот се користат просечно пондерирани развојни фактори или прост просек од соодветни развојни фактори. Во некои периоди на развој, правени се корекции заради обезбедување на континуиран развој на штетите по периоди, соодветно ниво на краен коефициент на штети по година на настан, корекции заради исклучени големи штети, корекции заради промена на изложеност и сл. и истите се обелоденети во документацијата на проценката за секоја класа.

Во проценката на резервата за Имот, при проценка на коефициентите на развој исклучени се три големи штети кои значително влијаат на исполнувањето на претпоставките на моделот – една со година на настан 2011 наплатена со судски извршител и две големи штети од пожар со година на настан од 2014. Дополнителна проценка за големи штети не се прави, бидејќи се одбрани конзервативни коефициенти и во развојниот триаголник и во очекуваниот технички резултат при проценка на резервата за ЕСМ, на кој клиент му припаѓаат повеќето од големите штети.

Во проценката на групите на ризици со долг опаш не се користи таил фактор. Резервата се проценува следејќи го развојот на настанати штети повеќе од 10 години, кој е доволен показател за развој на крајните штети.

Поради големиот удел на клиентот АД ЕСМ Електрани на Северна Македонија во целокупното портфолио издвоен е посебен дел за резерва за настанати, непријавени штети за овој клиент со метод очекуван коефициент на штета по години на настан за класите Имот, Каско и Незгода. Очекуваниот коефициент на штета за секоја класа одделно, определен е со консултација со вработените во Секторот за прием во осигурување и Сектор штети.

Тестирани се резервите за поголемите класи во статистичкиот пакет R со Bootstrap методот. Врз основа на резултатите нивото на сигурност на резерви за АО и ЗК е во просек околу 75% по години на настан, имајќи ја во предвид и маргината одделена за големи штети, кои се исклучени од развојниот триаголник кај автомобилска одговорност. Двете поткласи се анализирани и заедно заради изгладување на варијабилноста на податоците од ЗК. Ниво на сигурност околу 65% во просек по години на настан има за останатите класа Незгода, Каско и Имот, со одделно разгледување на портфолиото на ЕСМ.

Во случај кога резервата за настанати, непријавени штети не е поврзана со една класа, распределбата на истата се прави врз база на резервата за настанати пријавени штети.

Резервите за настанати, непријавени штети -дел во реосигурување се однесуваат на штети врз основ на QS договорот за класите 01 и 10 – дел АО, Гранично и ЗК за штети со датум на настан во 2014- 2020 година, и се пресметани согласно процентот кој се пласира во реосигурување.

6.3.3. Резерви за повторно отворени штети

Резервите за повторно отворени штети друштвото за осигурување ги регистрира како:

а) нови ☒ б) развој на постојните

Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се вклучени во резервите за настанати и пријавени штети, односно во резервите за настанати но непријавени штети.

☒ а) Да б) Не

6.3.4. Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се интегрален дел од резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати но непријавени штети.

- ☒ а) Да б) Не

Постојат определени директни трошоци (вештачења, такси, исплати за документација, превод и сл.) евидентирани во Друштвото кои не се распределени по штета , а се дел од бруто исплатените штети. Овие трошоци, заради начинот на евидентирање на ниво на класи и на вкупно, не се внесени во развојот на ликвидираниите штети при процена на резервите за штети, ниту во РанОф анализата на резервите. Нивниот износ е незначителен дел од вкупно ликвидираниите штети годишно и не се прави одделна проценка на резерва за истите.

Износот на резервите за индиректни трошоци за обработка на штети изнесува 1.5% од збирот на резервите за настанати и пријавени штети, резервите за настанати, но непријавени штети и резервите за директни трошоци за обработка на штети.

При проценката на резервата со крајот на годината, избран е декларираниот процент на Друштвото за евиденција на оваа резерва од 1.5%, бидејќи процентот добиен со формулата презентирана во Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви точка 2.2.4/став 4 е помал од 1.5%. Износот на резервата со 31.12.2020 е 5,273,747.

Во трошоците за штети при проценка на резервата, покрај платите и придонесите на Сектор штети, вклучени се и административни, режиски и други трошоци поврзани со овој сектор.

Износот на трошоци кои се користат при проценка на резервата е избран врз претпоставка за покрите на трошоци за обработка на штети во случај на престанок на работење на Друштвото.

6.4. Еквилизациона резерва

Осигурување Македонија не издвојува Еквилизациона резерва.

Друштвото има склучено полиси за краткорочно кредитно осигурување од класа 14 - Осигурување на кредити. Заради немање доволно искуство во овој вид на осигурување, Друштвото за овие договори има обезбедено пропорционално реосигурување со самопридржај од 0.5%, како и факултативно реосигурување со 100%, што значително ја намалува веројатноста од варијабилност на резултатот во портфолиото.

Портфолио со нето годишен коефициент на штета над 100% во последните пет години има само во класа 15 во две години, по кои износот на резервата е незначителен.

6.5. Други технички резерви

Врз основа на дисперзираноста на ризиците во портфелот, покриеноста на портфелот со реосигурителни договори по ризик , реосигурителен договор за природни катастрофални ризици со низок самопридржај од 250,000 Евра и вредноста на капиталот на Друштвото, сметаме дека нема потреба од издвојување на други технички резерви.

6.7. Run-off анализа

Вкупно резерви

Табела 2

		АО															
		незгода		каско моторни возила		имот вкупно		Вкупно		ЗАО		ЗК		општа одговорност		Вкупно	
		ИЗНОС	%	ИЗНОС	%	ИЗНОС	%	ИЗНОС	%	ИЗНОС	%	ИЗНОС	%	ИЗНОС	%	ИЗНОС	%
		01.1	01.2	03.1	03.2	89.1	89.2	10.1	10.2	1001.1	1001.2	1002.1	1002.2	13.1	13.2	0000.1	0000.2
31.12.2011	11	10,111,620	28	3,147,966	13	-5,413,892	18	62,812,207	-36	-58,345,429	-42	-4,466,778	-12	1,222,400	79	-53,744,113	-20
31.12.2012	12	12,173,093	35	7,663,212	38	2,475,227	7	23,225,037	-14	-34,035,850	-28	10,810,813	24	695,115	61	-218,390	0
31.12.2013	13	9,770,443	31	7,731,637	46	-701,296	-2	15,361,141	-10	-22,257,059	-20	6,895,918	19	1,515,647	85	2,955,290	1
31.12.2014	14	3,174,352	12	6,141,639	45	18,175,047	13	16,194,865	-10	-17,900,143	-16	1,705,278	4	45,057	11	11,341,230	3
31.12.2015	15	-1,294,566	-5	3,606,353	27	26,633,954	40	4,552,794	3	6,383,846	5	-1,831,053	-5	174,393	19	33,672,929	13
31.12.2016	16	689,507	3	4,060,270	27	37,141,938	30	24,230,136	15	24,675,166	19	-445,029	-1	-519,360	-118	65,602,492	20
31.12.2017	17	3,583,888	15	1,053,439	10	32,229,573	23	23,224,900	14	17,685,747	14	5,539,153	13	-612,613	-81	59,479,187	17
31.12.2018	18	1,467,532	6	1,251,586	9	39,544,653	34	20,510,985	12	13,739,857	11	6,771,129	14	196,561	17	62,971,318	20
31.12.2019	19	-1,668,233	-8	-3,144,602	-30	-2,279,841	-2	7,515,860	5	6,946,356	6	569,504	1	-1,013,693	-46	-590,508	0

Резерва за настанати, пријавени штети

Табела 2

		АО															
		незгода		каска моторни возила		имот вкупно		Вкупно		ЗАО		ЗК		општа одговорност		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%
		01.1	01.2	03.1	03.2	89.1	89.2	10.1	10.2	1001.1	1001.2	1002.1	1002.2	13.1	13.2	0000.1	0000.2
31.12.2011	11	1,811,633	17	1,704,184	9	-2,338,878	-12	-40,477,104	-37	-37,775,880	-47	-2,701,224	-9	765,003	70	-38,535,162	-24
31.12.2012	12	3,222,335	30	2,487,176	17	4,929,853	20	-20,737,591	-20	-29,210,618	-42	8,473,027	24	423,011	55	-9,675,216	-6
31.12.2013	13	4,042,567	38	-98,414	-1	-3,721,038	-19	-23,042,314	-27	-28,175,850	-48	5,133,536	19	859,998	76	-21,959,201	-17
31.12.2014	14	1,359,120	14	498,496	5	8,669,677	7	-7,171,463	-9	-16,569,225	-30	9,397,762	35	166,671	80	3,522,501	2
31.12.2015	15	-444,589	-6	-191,363	-2	17,826,604	37	-31,766,729	-39	-28,754,926	-51	-3,011,803	-12	28,697	5	-14,547,380	-10
31.12.2016	16	-1,070,816	-13	1,455,637	12	24,224,458	23	-18,104,258	-23	-14,618,636	-27	-3,485,622	-15	42,229	13	6,547,250	3
31.12.2017	17	846,530	15	-1,444,682	-18	12,994,271	11	-19,890,796	-27	-14,096,080	-28	-5,794,716	-24	-185,389	-32	-7,680,066	-4
31.12.2018	18	-1,580,920	-26	-967,949	-9	29,521,305	31	-13,765,481	-18	-11,230,801	-24	-2,534,680	-9	-140,122	-34	13,066,833	7
31.12.2019	19	-1,134,498	-23	-1,913,739	-25	11,272,184	-14	-16,352,591	-24	-12,263,433	-26	-4,089,158	-19	-936,507	-62	-31,609,519	-19

Резерва за настанати, непријавени штети

Табела 2

		АО															
		незгода		каска моторни возила		имот вкупно		Вкупно		ЗАО		ЗК		општа одговорност		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%
		01.1	01.2	03.1	03.2	89.1	89.2	10.1	10.2	1001.1	1001.2	1002.1	1002.2	13.1	13.2	0000.1	0000.2
31.12.2011	11	8,299,987	34	1,443,782	24	-3,075,014	-30	-22,335,103	-33	-20,569,549	-35	-1,765,554	-20	457,397	100	-15,208,951	-14
31.12.2012	12	8,950,758	38	5,176,036	100	-2,454,626	-21	-2,487,446	-4	-4,825,232	-10	2,337,786	24	272,104	74	9,456,826	9
31.12.2013	13	5,727,876	28	7,830,051	161	3,019,742	29	7,681,173	12	5,918,791	11	1,762,382	18	655,649	100	24,914,491	25
31.12.2014	14	1,815,232	11	5,643,143	130	9,505,370	52	-9,023,402	-12	-1,330,918	-2	-7,692,484	-60	-121,614	-61	7,818,729	7
31.12.2015	15	-849,977	-5	3,797,716	106	8,807,350	48	36,319,523	47	35,138,772	55	1,180,750	9	145,696	50	48,220,309	41
31.12.2016	16	1,760,323	10	2,604,633	72	12,917,480	64	42,334,394	49	39,293,802	54	3,040,593	22	-561,589	-440	59,055,242	46
31.12.2017	17	2,737,358	15	2,498,121	89	19,235,302	77	43,115,696	47	31,781,827	43	11,333,869	65	-427,224	-232	67,159,253	49
31.12.2018	18	3,048,452	18	2,219,535	94	10,023,348	49	34,276,466	37	24,970,658	34	9,305,809	52	336,683	44	49,904,485	38
31.12.2019	19	-533,735	-3	-1,230,863	-48	8,992,343	52	23,868,451	25	19,209,789	25	4,658,662	24	-77,186	-11	31,019,011	23

Споредено со РанОф анализата од претходната година , во тек на 2020 година забележани се следните позначителни движења на резултатот на резервите од годините пред 2019 :

- негативно РанОф движење во износ од 1.5 мил. денари на резервата од 2013 па натаму во класа 3 – каско осигурување како резултат на изгубен судски спор на апелационен суд, во врска со штетен настан кражба на возило, за кое во моментот на кражбата осигуреникот имал само еден клуч, при евиденција на два клуча при прием во осигурување на истиот ризик.
- негативно РанОф движење од 1.4 мил. денари во класа 10, 3К за сите години после 2014 како резултат на развојот на еден штетен настан , шест поединечни штети, тешка повреда на мало дете за кој во тек е судски процес од кој се чека одлука на второстепен суд, за очекуван 50% допринос поради непридржување на мерките на безбедност на оштетениот. Во текот на годината исплатен е неспорниот дел на штетата.
- негативно РанОф движење од 1.2 мил. денари во имотно осигурување за сите години на настан после 2017 година, како резултат на една штета која е ликвидирана после доставување на дополнителна документација.
- позитивно РанОф движење од 10 мил.денари на резервата за штети во имотно осигурување, како резултат на : поголем резервиран износ на една штета во однос на ликвидираниот износ за 2.5 мил.денари, поради дефиниран конечен износ на оштетувањето по доставена комплетна документација во тек на 2020 година; една пониско ликвидирана штета, согласно информации за висина на добиена понуда на јавен повик добиени од осигуреникот и намалување на резервацијата на штетата за 5.8 мил.денари. како и ослободување на дел од ИБНР-от заради краткорочниот траење на штетите од 2 мил.денари.

Во однос на РанОф анализата на резервите за штети за **2019** година , на крајот на годината се забележува гранична искористеност на вкупните резерви од минатата година. Имајќи го во предвид значително позитивниот РанОф во претходните неколку години кај поголемите класи, утврдено е дека не се работи за некој системски проблем туку појава на карактеристични штети и настани во текот на годината, со поединечни влијанија опишани за секоја класа подолу.

- Кај осигурувањето од автомобилска одговорност АО и 3К, на вкупните резерви на штети е забележан позитивен РанОф резултат, при што нивото на ИБНР резервата на крајот на 2019 година го покрива негативниот РанОф резултат евидентиран кај настанатите пријавени штети во овие поткласи, појавен пред се од неколку штети со значителни движења од 6.3 мил.денари кај АО три штети, судски спорови со досудени повисоки износи на нематеријални штети и две штети кај 3К во износ од 4.4 мил денари, една резервирана на помал износ по информација на кореспондентот со крајот на 2019, но по добивањето на целокупната медицинска документација направена е соодветна корекција и повеќе штети по еден настан судски спор спомнат во објаснувањето погоре за 3К.
- Негативен РанОф кај вкупните резерви за штети е евидентиран кај класата на имотно осигурување, генерално како резултат на движење на резервируваниот износ кај една штета од 10 мил.денари, чија резерва е зголемена на основ на дополнителна документација за обемот на оштетување. Имајќи го во предвид фактот дека кај оваа класа во претходните состојби на резервата е евидентиран значителен позитивен РанОф резултат и дека генерално со секој нареден период се евидентира подобрување на претходната состојба, не е направено некаква корекција на начинот на проценка на резервите на штети. Во

резервата која се чува за претходните години евидентиран е и износ на ИБНР од 2.7 мил. денари, кој е доволен да се покрие евидентираниот негативен резултат во оваа класа од 2.3 мил.денари, бидејќи не се очекуваат дополнителни значителни отстапувања.

- Негативен РанОф кај вкупните резерви за штети е евидентиран кај класата на каско осигурување, дел постигнат од движењето на две специфични штети - едната со движење од 1.5 мил.денари, судски спор неочекувано платено по пресуда од апелационен суд за кражба на возило, иако во моментот на кражба кај осигуреникот е евидентиран еден клуч, наспроти евиденцијата на два клуча при прием во осигурување ; другата штета со движење од 0.7 мил.денари која е пријавена на крај на 2019 година, а во текот на 2020 година по комплетирање на документацијата и дефинирањето на обемот на оштетување, ликвидирана е како тотална штета.

Дополнително влијание на негативниот РанОф во делот на ефектот на резултатот од ИБНР имаат повеќе штети од еден клиент, кои се пријавени со поголемо задоцнување кое вообичаено не е пракса. При проценката на резервата за тековната година избран е поголем коефициент во првата година на развој за да се корегираат ваквите отстапувања, доколку се повторат во иднина.

- Негативниот резултат кај класа 1 незгода се должи на три штети по просек 450 илјади денари, каде за едната е ликвидирано по пресуда и зголемен е процентот на инвалидитет, а кај другите две направна е корекција по дополнително цензорирање. Во резервата која се чува за претходните години евидентиран е и износ на ИБНР од 2.7 мил. денари, кој се очекува да е доволен да се покрие евидентираниот негативен резултат во оваа класа од 1.7 мил.денари, без очекувани дополнителни значителни отстапувања.
- Негативниот РанОф резултат кај општа одговорност е генерално резултат на четири штети од кои најголемата е 550 илјади денари, за кои по стручно вештачење се утврдени повисоки износ за загубата на третите лица. Ефектот од вакви штети е земен во проценката на резервата на штета на крај на тековниот период со избор на поголеми коефициенти на развој.

Доколку во РанОф анализата се вклучат и наплатените регресни побарувања за класа 10, поткласи 1001,1002 се добива подобрување на РанОф резултатот, како подолу во табелата.

Датум на пресек	РанОф АО+ЗК без вклучени регреси	РанОф АО+ЗК вклучени регреси	Ефект
31.12.2011	-62,812,207	-35,302,063	27,510,145
31.12.2012	-23,225,037	1,089,928	24,314,965
31.12.2013	-15,361,141	8,088,903	23,450,044
31.12.2014	-16,194,865	266,784	16,461,649
31.12.2015	4,552,794	17,686,589	13,133,795
31.12.2016	24,230,136	33,224,260	8,994,124
31.12.2017	23,224,900	29,551,800	6,326,900
31.12.2018	20,510,985	23,371,046	2,860,061
31.12.2019	7,515,860	9,231,077	1,715,217

7.1. Реосигурување

Друштвото за тековната 2020 година ги има склучено сите договори за реосигурување прикажани во Програмата за реосигурување за 2020 година.

Дополнително за ризиците кои го надминуваат лимитот дефиниран во договорите или се исклучени од нив, Друштвото има обезбедено факултативни договори.

Согласно принципите на сигурност и стабилност, заштита на сопствениот портфел и покривање на штети во случај на настан на големи штети и стратегијата на Друштвото за зголемување на пазарниот удел, Друштвото има обезбедено соодветни реосигурителни договори.

Табела 8 – неживотно осигурување

Коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
незгода	1	62.8%	62.7%
здравствено	2	57.4%	57.4%
каска моторни возила	3	64.4%	64.2%
каска пловни објекти	6	0.0%	0.0%
карга	7	5.3%	4.5%
имот од пожар и др.опасности	8	40.2%	92.9%
имот останато	9	2.7%	10.1%
АО	10	41.8%	43.8%
одговорност пловни објекти	12	0.0%	0.0%
општа одговорност	13	22.0%	11.2%
кредити	14	0.0%	0.0%
гаранции	15	-17434.8%	-17434.8%
финансиски загуби	16	-2.2%	8.1%
туристичка помош	18	62.5%	62.5%
Вкупно		34.6%	41.5%

Доколку во коефициентот на штета се вклучат останатите параметри, кои влијаат на износот на настанати штети и заработена премија (финансиските бонуси, бонусите кои зависат од техничкиот резултат, вредносното усогласување на премијата и регресите) се добива следната табела на коефициенти:

Коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
незгода	1	64.3%	64.1%
здравствено	2	52.9%	52.9%
каска моторни возила	3	65.1%	64.9%
каска пловни објекти	6	0.0%	0.0%
карга	7	5.1%	4.4%
имот од пожар и др.опасности	8	57.2%	102.5%

имот останато	9	16.4%	18.3%
АО	10	41.2%	43.4%
одговорност пловни објекти	12	0.0%	0.0%
општа одговорност	13	26.6%	12.5%
кредити	14	0.0%	0.0%
гаранции	15	-8853.6%	-8853.6%
финансиски загуби	16	-6.0%	6.5%
туристичка помош	18	56.5%	56.5%
Вкупно		40.5%	45.3%

Споредено со коефициентите од крајот на претходната година, годишниот коефициент на штети за вкупното портфолио е влошен и тоа од 30.3% на 41.6% на бруто основа, а незначително влошен на нето основа од 33.6% на 34.6%. Влошувањето пред се е како резултат на влошувањето на резултатот во сите поголеми класи на осигурување - имотно осигурување, автомобилска одговорност, незгода и каско осигурување.

Влошувањето на бруто годишниот коефициент во имотното осигурување од 19.1% на 37.2% се должи на неколку поголеми штети од поплава кај голем клиент пријавени во 2020 година и значително зголемување на резервација кај една штета по добивање на дополнителни информации за обемот на оштетување, кои генерално се во голем дел предадени во реосигурување и влијаат на задржување на нето годишниот коефициент во оваа класа, дури и намалување во однос на минатата година од 22.8% на 13.4%. Кај овој вид на осигурување во годишниот коефициент на штета, евидентирано е значително ослободување на резервата за бонуси и попусти во имотното осигурување во оваа година, при што реалниот трошок за бонуси кои зависат од техничкиот резултат не е земен во обзир во пресметката. Поради ефектот на ослободување на резервата за бонуси и попусти, пореална е споредбата на коефициентите добиени со додавање на другите параметри кон пресметката на годишниот коефициент на штети, каде се забележува дека бруто годишниот коефициент на штети е влошен и тоа од 23.5% на 45.5% на бруто основа, и подобрен од 30.4% на 27.7%, на нето основа генерално под влијание на големите штети спомнати погоре.

Влошувањето на коефициентот во класа незгода за 15% е дел од намалено ниво на полисирана/заработена премија, дел од зголемување на ликвидираниите штети. Резервите на штета се задржани на исто ниво.

Влошување на коефициентот во каско осигурување од 42% е како резултат на неколку фактори: помала заработена премија заради ефектот од промената на резервата за неистечени ризици, повеќе поголеми штети над 600 илјади денари ликвидирани во овој период во споредба со минатата година со ефект од 4.3 мил. денари, од кои 1.5 мил денари е од штетата судски спор објаснета во делот за РанОф. Оваа година евидентирано е помало движење во резервата на штети во споредба со претходната година, како резултат на тековната анализа на развојот на штети.

Висок бруто годишен коефициент на штети се забележува и во класа 18 – Патничко осигурување 62.5% и споредено со коефициентот од крајот на претходната година, 24.4% е значително зголемен поради две големи штети пријавени и ликвидирани во текот на годината, како и значително намалување на заработената премија како резултат на намалување на бруто полисираната премија заради ограничувањата на патувањата заради опасноста од ширење на COVID 19 - корона вирус.

Комбинираниот резултат од целокупното техничко работење на Друштвото е 94.2% на бруто основа и 98.6% на нето основа.

Табела 8 – активно реосигурување

Годишн коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
имот од пожар и др.опасности	8	0%	0%
имот останато	9	0%	0%
Вкупно		0%	0%

- Во текот на разгледуваниот период нема потпишано полиса од активно реосигурување и нема пријавено штета по договорите од активно реосигурување.

8. Потребно ниво на маргина на солвентност и гарантен фонд

Пресметката на потребното ниво на маргината на солвентност, гарантниот фонд и капиталот е направена согласно Законот, Правилникот за пресметка на потребното ниво на маргина на солвентност и Правилникот за видовите и описот на ставките што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот.

- а) Да б) Не

Согласно обрасците за пресметка на маргината на солвентност, износот на пресметаното ниво на маргина на солвентност за неживот со 31.12.2020 е 100,210,532 денари.

Износот на капиталот согласно податоците добиени од Секторот за финансии е 1,534,136,427 денари.

Гарантниот капитал заклучно со 31.12.2020 е 277,623,000 денари.

Согласно приложеното, потврдуваме дека капиталот на Осигурување Македонија го надминува потребното ниво на Маргина на солвентност и Гарантниот капитал, во согласност со законските прописи и актите на деловна политика на компанијата.

10. Останато

Во врска со опасноста од ширење на зараза од COVID 19 - корона вирус, следејќи ги националните мерки за превенција за ширење на вирусот, Друштвото презеде конкретни мерки и активности за заштита на здравјето на своите вработени и заедницата. Преземени се сите мерки на претпазливост потребни за заштита и безбедност на вработените во канцеларии и обезбедени се сите предуслови и инфраструктура од ИТ Сектор за извршување на секојдневните работни задачи од дома.

За да се запази непрекинатоста на работењето, Друштвото ги идентификува клучните процеси на работењето (издавање на полиси и исплата на надомест на штети) и направи измени и прилагодувања за нивно непречено одвивање. Друштвото овозможи електронско издавање на сите видови на полиси со обезбеден потпис од страна на Друштвото и плаќање на премијата преку интернет. Пуштена е во употреба посебна апликација за електронска пријава и решавање на штети, вклучувајќи и целокупна комуникација и документација на штети за најголемиот број на видови на осигурување.

Со оглед на актуелната ситуација со пандемијата, Друштвото се соочува со значителен пад на премијата во класата 18 - патничко осигурување и класата 10- автомобилска одговорност, посебно во поткласите зелена карта и гранично осигурување, како и во класа осигурување незгода.

Друштвото не очекува проблеми со солвентноста и ликвидноста. Преземени се активности за одржување на динамиката на исплата на обврските по штети и останатите обврски.

Друштвото има високо задржана добивка и високи резерви за сигурност, како и високо ниво на акционерски капитал.

Следната година на сила стапува новиот правилник за проценка на техничките резерви кој дава поексплицитни насоки кон проценката на техничките резерви со посебен фокус кон издвојување на маргини за неповолни отстапување во зависност од ризиците со кои се соочува Друштвото во текот на своето работење. Имајќи го во предвид внимателниот пристап на резервирање на Друштвото, посебно во класите со долг опаш, значителни промени во билансите на Друштвото по тој основ не се очекуваат.

9. Финансиски извештаи и годишен извештај за работењето

Друштвото во текот на 2020 ја оствари следнава динамика во однос на решавање на штетите:

Класа на осигурување	Динамика за решавање на штети	Динамика за исплата на штети*
незгода	89.1%	100.0%
здравствено	100.0%	100.0%
каска моторни возила	90.1%	100.0%
карго	90.9%	100.0%
имот од пожар и др.опасн.	85.7%	100.0%
имот останато	91.6%	100.0%
АО (вкупно)	78.8%	100.0%
општа одговорност	83.0%	100.0%
финансиски загуби	100.0%	100.0%
туристичка помош	100.0%	100.0%

* динамиката на исплата на штети е пресметана врз основа на исплатени штети од ликвидираните штети во годината

Динамиката на решавање на штети на вкупно портфолио на Друштвото во 2020 е 85.5%, кој показател во споредба со 2019 година е на слично ниво, кога динамиката изнесуваше 85.7%. Со оглед на специфичната ситуација во однос на пандемијата оваа година, ова е показател дека

Друштвото и понатаму ги процесира штетите без задоцнување и одлагање на целокупниот процес на работа.

Друштвото во текот на 2020 ги оствари следниве просечни параметри (искажани во денови) во однос на решавањето на штетите.

Класа на осигурување	Просечен период на решавање на штети	Просечен период на решавање на штети (без судски)
незгода	74	69
здравствено	14	14
каско моторни возила	84	70
карго	50	50
имот од пожар и др.опасн.	140	97
имот останато	43	43
АО (вкупно)	117	72
општа одговорност	120	114
финансиски загуби	32	32
туристичка помош	173	173
Вкупно	87	68

При одредување на просечниот период на решавање на штети земени се во предвид и одбиените штети како дел од решените штети. Рентните штети се исклучени од анализата. Од анализата се исклучени и три одбиени штети од класа 15 -гаранции, кои се со датум на пријава пред 2000 година.

Споредено со 2019 година, Друштвото на вкупно го има незначително намалено просечниот период на решавање на штети од 90 на 87 денови (од 77 на 68 денови без судски спорови). Кај штетите каде што не се води судски спор, забележано е намалување на периодот на решавање на штети во некои од класите со поголем опфат на штети, како што се имотно осигурување, каско осигурување и автомобилска одговорност . Зголемувањето на периодот за решавање е забележано кај класа 16, поради специфичноста на една штета од ризик примен во соосигурување по штета од прекин од работа и позначително зголемување на просечниот период на решавање кај осигурувањето одговорност и патничко осигурување кое се должи пред се на делот од решените штети за кои поминало повеќе од една година во комплетирање на документацијата.

Класа на осигурување	Просечен период на исплата на штети од пријава	Просечен период на исплата на штети од пријава (без судски)	Просечен период на исплата на штети од ликвидација
незгода	64	61	1
здравствено	15	15	2
каско моторни возила	83	68	2
карго	45	45	5
имот од пожар и др.опасн.	144	96	3
имот останато	39	39	3
АО (вкупно)	114	65	1
општа одговорност	126	120	5
финансиски загуби	36	36	3
туристичка помош	168	168	4
Вкупно	83	62	2

При одредување на просечниот период на исплата на штети во зависност од датумот на пријава, односно датумот на ликвидација на штети, земени се во предвид само ликвидираните штети со износ поголем од нула (одбиените штети се исклучени). Рентните штети се исклучени од анализата.

Последично од намалувањето на просечниот период на решавање на штети, Друштвото на вкупно го има намалено просечниот период на исплата на штети после пријава од 85 на 83 денови (од 73 на 62 денови без судски спорови). Резултатите на промените на динамиката на исплата на штетите ја следат промената на динамиката на решавање на штетите, опишана претходно.

Во 2020 година Друштвото ја намалило динамиката на исплата на ликвидираните штети после ликвидација од 3 на 2 дена.

Конечното мислење за состојбата на друштвото за осигурување прикажана во финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето е:

- а) позитивно б) мислење со резерва в) негативно

Позитивното мислење за состојбата на друштвото за осигурување прикажана во финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето се дава врз основа на следното:

- Друштвото во разгледуваната година работело само работи за кои е регистрирано.
- Во својата работа ги применува усвоените услови и тарифи.
- Капиталот на Друштвото го надминува потребното ниво на Маргина на солвентност и Гарантниот капитал, во согласност со законските прописи и актите на деловна политика на Друштвото.
- Проценката на техничките резерви е во согласност со регулативата, усвоените акти на Друштвото и начелата на актуарската професија.
- Друштвото остварува добар степен на ажурност во решавањето на штети, како и во исплатата на веќе ликвидирани штети.
- Друштвото во 2020 година има остварено позитивен финансиски резултат.

Премиите и техничките резерви на друштвото се пресметани согласно Законот за супервизија на осигурување, Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарската професија.

Имајќи ја во предвид висината на сопствениот капитал, како и политиката во однос на формирање на техничките резерви, Друштвото може редовно и долгорочно да ги исполнува сите свои обврски по договорите за осигурување и евентуалните загуби поради ризиците кои произлегуваат од работите на осигурување кои ги извршува.

Датум: 26.02.2021

Потпис: Гордана Миноска

Јасминка Илиева